

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 1CdoR/7/2024                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 4321204508                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 25.09.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Erika Šobichová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:4321204508.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, vo veci manželky: T. T. X., narodená XX. T. XXXX, s trvalým pobytom v X., X. XX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. TAKÁČOVÁ, s. r. o., so sídlom v Nitre, Mariánska 1359/4, a manžela: N. R. X.U., narodený XX. Y. XXXX, s trvalým pobytom v I., Ulica Z. B. XXXX/XX, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému: O. X., narodený XX. J. XXXX, bytom u matky, zastúpený: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 10P/176/2021, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. marca 2024 sp. zn. 13CoP/80/2023, takto

### rozhodol:

Výrok I. rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. marca 2024 sp. zn. 13CoP/80/2023, ktorým potvrdil výrok V. rozsudku súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu v rozsahu tohto zrušenia vracia na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice výrokom I. rozviedol manželstvo účastníkov konania. Výrokom II. maloletého O.Š. narodeného XX. J. XXXX na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matke. výrokom III. rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení na čas po rozvode maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Výrokom IV. zaviazal otca prispievať na výživu maloletého O. sumou 180 eur mesačne, ktoré výživné je povinný otec platiť vždy do 15. dňa toho - ktorého mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode manželstva. Výrokom V. upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom: každý nepárny týždeň v roku od soboty od 11.00 hod .do nasledujúcej nedele do 17.00 hod. s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní maloleté dieťa si odovzdať a prevziať stanovený čas pred bydliskom matky. Matka je povinná maloleté dieťa na styk riadne pripraviť. Výrokom VI. vo zvyšnej časti návrh zamietol. Výrokom VII. rozhodol že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Na odvolanie matky, čo do výrokov IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. a VII. potvrdil. Odvolanie matky proti výroku IV. odmietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá

nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu, odvolací súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku V. vecne správne, prvoinštančný súd predmetnú vec ohľadom úpravy styku otca s dieťaťom skutkovo aj právne správne posúdil. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 CSP) sa v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie skutkové tvrdenia náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty matky v odvolaní týkajúce sa úpravy styku otca.

3.1. Z obsahu spisu vyplynulo, že v prejednávanej veci rozhodoval prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, pričom maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov na čas rozvode maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

3.2. Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, najlepší záujem dieťaťa. Na najlepší záujem dieťaťa odkazuje Dohovor o právach dieťaťa aj vo svojom článku 18 (rodičovská zodpovednosť). Ako konštatuje Výbor pre práva dieťaťa vo Všeobecnom komentári č. 14 (2013) z 29. mája 2013 o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa), obsah komplexného pojmu najlepší záujem dieťaťa treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Najlepší záujem dieťaťa ako pružný a adaptabilný pojem treba prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa, zohľadniť jeho osobný kontext, situáciu a potreby. Najlepší záujem dieťaťa treba pri jednotlivom rozhodnutí určiť vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri prijímaní všetkých potrebných opatrení. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa je jedinečnou činnosťou, ktorú treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa súvisiacich s jeho individuálnymi charakteristikami ako sú napr. vek, pohlavie, stupeň zrelosti, skúsenosti, telesné, zmyslové alebo intelektuálne postihnutie, sociálny kontext, v ktorom dieťa žije (prítomnosť alebo absencia rodičov, kvalita vzťahov dieťaťa s rodičmi, prostredie, v ktorom dieťa žije z pohľadu bezpečnosti) atď. Do posúdenia najlepšieho záujmu dieťaťa zahrňame aj jeho názory, identitu, starostlivosť, ochranu a bezpečnosť, zraniteľnosť dieťaťa (zdravotné postihnutie, príslušnosť k menšinovej skupine, štatút utečenca alebo žiadateľa o azyl, obeť násilia, život na ulici atď.), právo na zdravie, na vzdelanie.

3.3. V prípade potenciálneho oddelenia dieťaťa od jeho rodiča je nevyhnutné posúdiť a určiť najlepší záujem dieťaťa (čl. 9, 18 a 20 Dohovoru o právach dieťaťa). Dohovor chráni právo dieťaťa na rodinný život. Dieťa oddelené od rodiča má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho najlepším záujmom (čl. 9 ods. 3).

3.4. Ustanovenie § 24 ods. 4, 5 Zákona o rodine zdôrazňuje dôležitosť kooperácie rodičov maloletého dieťaťa a dôležitosť prítomnosti oboch rodičov pri výchove ich dieťaťa, ak o ňu majú obidvaja záujem a ak je dieťaťu na prospech. Súčasťou práv maloletého dieťaťa je aj udržiavanie rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Nad záujem maloletého dieťaťa ale nemožno nadradovať spôsob fungovania vzťahov jeho rodičov. Pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

3.5. Pri úprave styku dieťaťa s rodičom súd rešpektuje právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a prihliada na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, pričom zároveň rešpektuje právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a na

udržiavanie pravidelného osobného styku nielen s matkou, ale aj s otcom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti. V záujme zachovania zdravého vývinu maloletého dieťaťa je potrebné udržiavať styk s otcom, zachovať a upevniť citové väzby s otcom tak, aby dieťa malo pozitívny mužský vzor pri ďalšom fyzickom i psychickom vývoji.

3.6. Vzťah rodiča a dieťaťa sa môže rozvíjať a upevňovať len počas vzájomných stretnutí, počas ktorých je rodič, ktorý má styk s dieťaťom vystavený zložitej situácii, keď jednak je potrebné vytvoriť pre dieťa vhodný program za účelom strávenia príjemných chvíľ, čo však neznamená, že vždy musí ísť o aktívny program, ale zároveň ide o schopnosť adaptability dieťaťa na prostredie otca, s ktorým nepochybne netrávi toľko času ako s druhým rodičom, teda matkou, čo nepochybne v danom veku dieťaťa spôsobuje značnú naviazanosť maloletého na matku, pod ktorej vplyvom sa nachádza vo výraznej miere.

3.7. Odvolací súd sa plne stotožnil so správnosťou rozsudku súdu prvej inštancie ohľadne výroku V. o úprave styku otca s maloletým a jeho dôvodmi vyjadrenými v bode 31. napadnutého rozsudku a nevidel dôvod pre vyslovenie pochybnosti o nesprávnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu o úprave styku otca s maloletým, a to napriek množstvu písomných vyjadrení matky v rámci odvolacieho konania, a to ani z hľadiska jej odvolacích dôvodov, keď podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd dostatočne zistil skutočný stav vecí, vec správne právne posúdil a taktiež nebola zistená vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom účastníci konania pred prvoinštančným súdom nemali návrhy na doplnenie dokazovania.

3.8. Matka však v odvolaní uvádzala potrebu vykonania znaleckého dokazovania vo veci skúmania osobnosti otca znalcom z odboru psychológia alebo psychiatria s akcentom na poruchy osobnosti a jej prejavy, majúce vplyv na bezpečie maloletého pri 2-dňovom styku s prespatím u otca a tiež zisťovanie tendencií ku klamstvu.

3.9. Odvolací súd k tejto odvolacej námietke uviedol, že dokazovanie je časťou civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom mimosporovom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nejde o procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022.

4. Odvolací súd k danému dodal, že znalecké dokazovanie prichádza do úvahy vtedy, ak sa v konaní rieši otázka, na ktorú sú potrebné odborné vedomosti. Je dôležité pripomenúť, že prednosť pred znaleckým dokazovaním má odborné vyjadrenie od odborne spôsobilej osoby (§ 206 CSP). Ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, a pre zložitosť posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa § 206, súd na návrh nariadi znalecké dokazovanie a ustanoví znalca (§ 207 ods. 1 CSP). Návrh na nariadenie znaleckého dokazovania znaleckým ústavom je prípustný len v obzvlášť závažných prípadoch vyžadujúcich si osobitné vedecké posúdenie, alebo ak závery znalcov sú v zrejmom rozpore (§ 207 ods. 3 CSP). V poručenských veciach prichádza do úvahy odborné posúdenie, príp. znalecké dokazovanie, v prípadoch kde sú suspektné patologické prejavy účastníkov, t. j. rodičov a dieťaťa, napríklad alkoholizmu, užívanie drog, duševná porucha, domáce násilie a pod. V prípadoch, keď sa rodičia nevedia dohodnúť na úprave styku, príp. zverení maloletého dieťaťa, postačí vypočúť rodičov a dieťa. Takéto posúdenie je najmä otázkou právnou, nie skutkovou. Ak obaja rodičia stoja v konflikte s potenciálom jeho prenášania na prežívanie vzťahu maloletého dieťaťa ku každému z nich, potom znalecké dokazovanie, ktoré potvrdí konfliktné založenie jedného z rodičov pri súčasnom pozitívnom citovom vzťahu maloletého dieťaťa k obojom rodičom, neprináša do obrazu skutočného stavu veci významný posun spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie súdu (uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 461/2022, bod 18). Zadanie vypracovania znaleckého posudku v rodinnoprávných veciach nie je vždy potrebné a účelné. V nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 30. marca 2023 sp. zn. I. ÚS 3522/22 dospel Ústavný súd k záveru, že ustanovenie znalca by zbytočne, významne predĺžilo odvolacie

konanie, bez toho, aby bol zo znaleckého posudku získaný relevantný skutkový odborný záver, ktorý by mal riešený prípad zásadne ovplyvniť. Posúdenie konkrétnych okolností k zisteniu vhodnosti úpravy styku v danej veci je vždy úlohou súdu, ktorej sa iba poukázaním na závery znalca nemôže zbaviť. V ostatných prípadoch sudcovia nemôžu vo veciach starostlivosti o dieťa nekriticky prijímať závery znaleckých posudkov, v ktorých súd veľakrát formulované odpovede na otázky súdov, ktoré prekračujú medze odborného posúdenia a zasahujú priamo do rozhodovania súdov tým, že dávajú priamy návod, ako má súd vo veci rozhodnúť. Súadne rozhodnutie musí byť rozhodnutím nezávislého súdu, a nie súdneho znalca (porovnaj tiež nález zo dňa 13. decembra 2007 sp. zn. II. ÚS 2630/07 (N 224/47 SbNU 941)).

4.1. Námetka matky na doplnenie dokazovania znaleckým dokazovaním na posúdenie psychického stavu otca nebola náležite matkou a dôvodne uplatnená, dané dokazovanie by predĺžilo konanie a jeho potreba nevystala ani podľa odvolacieho súdu, vzhľadom na ďalšie dôkazy, z ktorých je zrejmé, že otec je spôsobilý starostlivosti o maloletého v čase realizácie styku.

4.2. K skutkovým zisteniam z psychologického nálezu T.. H. Z., psychológa ako aj k nálezu T.. H. N., ambulantného psychiatra a k jeho správe zaslané na žiadosť súdu, prvoinštančný súd uviedol dané zistenia v bodoch 24. až 26. odôvodnenia rozsudku a tiež v bode 31. rozsudku. Odvolací súd zdôraznil, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového aj nespоровého) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku teda musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré nastali v budúcnosti, nemôžu spätne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo.

4.3. Odvolací súd tiež dodáva, že pokiaľ by bola pochybnosť matky o bezpečie a zdravie maloletého dôvodná, vzhľadom na matkou tvrdený nepriaznivý psychický zdravotný stav otca, tak by nepochybne nebola súhlasila so stretávaním sa otca s maloletým, a to ani v rozsahu niekoľkých hodín v nedeľu tak, ako bolo medzi účastníkmi konania v priebehu konania pred prvoinštančným súdom dohodnuté. Rovnako neboli preukázané obavy matky o nespôsobilosti otca zabezpečiť starostlivosť o maloletého počas styku otca s dieťaťom, tieto zostali opätovne iba v rovine jej subjektívnych tvrdení, bez predloženia relevantného dôkazu či opodstatnenej argumentácie z takéhoto dôkazu vyplývajúcej a sú iba dôkazom snáh matky eliminovať, teda zúžiť styk otca s maloletým.

4.4. Ani vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie vo veci trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, ktoré konanie sa týka výlučne osoby matky, nie je dôvod eliminovať právo otca na podieľaní sa na starostlivosti o maloleté dieťa iba v rámci úpravy styku, na ktorej sa rodičia maloletého evidentne nevedia dohodnúť. Ak by sa mala pripustiť argumentácia matky spočívajúca v obavách o život a zdravie dieťaťa počas styku s otcom za opodstatnenú, tak by k týmto obavám malo dôjsť aj počas niekoľkých hodín, ktoré maloletý strávi s otcom doteraz na základe dohody rodičov v rozsahu niekoľkých hodín v nedeľu, pričom vzhľadom na práva rodiča a jeho právo participovať na výchove dieťaťa v rámci úpravy styku, je predmetná úprava styku stanovená rozhodnutím prvoinštančného súdu v rozsahu každého druhého víkendu od soboty do nedele, čo nepredstavuje 2 noci prespatia, ako matka uvádzala v odvolaní a následných podaniach, ale ide o prespatie len na 1 noc, výrazne minimálna z hľadiska rozvíjania styku dieťaťa s rodičom, ktorý ho nemá vo svojej starostlivosti. Správne prvoinštančný súd prihliadol aj na zmenu bydliska maloletého, k čomu došlo na základe rozhodnutia matky a aj s poukazom na vek maloletého, vzdialenosť bydlísk je dôvod na úpravu styku aspoň každý druhý víkend v mesiaci od soboty do nedele s prespatím tak, ako učinil súd prvej inštancie za účelom zabezpečenia potrebného času pre plnohodnotný styk otca s maloletým, trávenie voľnočasových aktivít a upevňovania citovej väzby. Nepochybne maloletý má právo poznať aj príbuzných zo strany otca a rozvíjať s ním citové väzby, spoznávať aj bytové prostredie otca a nie je vhodné ponechať alebo akceptovať doterajší stav, aby k stretávaniu dochádzalo v penzióne, ktorý si otec prenajímal za účelom doterajšej realizácie styku s maloletým aspoň v rozsahu niekoľkých hodín. Samozrejme je nepochybné apelovať aj na otca, aby dôsledne dodržiaval režim maloletého, podával mu vhodnú stravu a v uvedenom smere, aby rodičia spolu komunikovali, dodržiavali vzájomnú informačnú povinnosť.

4.5. Pokiaľ ide o tvrdenia matky o preukázanej posttraumatickej stresovej poruche spôsobenej konaním

otca voči jej osobe, vyhodnotené v rámci trestného konania a následne prejavujúcej sa v jej konaní, keď údajne už neodovzdáva maloletého otcovi osobne z dôvodu veľkého strachu z jeho osoby, k uvedenému odvolací súd poukázal na to, že doteraz tomu tak nebolo, matka neuvádzala skutočnosti, že dieťa nemôže otcovi osobne odovzdávať, preto sa aj tento postoj javí odvolaciemu súdu ako účelový.

4.6. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Odvolací súd však vzhľadom na charakter daného konania - o rozvod manželstva a s tým spojené konanie o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Proti predmetnému rozsudku, čo do výroku I. v spojení s piatym výrokom rozsudku Okresného súdu Levice 10P/176/2021 zo dňa 16. júna 2022 podala dovolanie navrhovateľka - matka mal. dieťaťa (ďalej aj „dovolatelka“ alebo „matka maloletého dieťaťa“) a to z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

5.1. K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla vo vzťahu k dokazovaniu, že uvádzala potrebu vykonania znaleckého dokazovania najmä v odvolacom konaní, nakoľko rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo prekvapivé, čo je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a ďalšie návrhy na dokazovanie umožňuje aj CMP. Matka teda bola oprávnená doplniť návrh na dokazovanie. Podľa navrhovateľky konal nepríslušný súd respektíve súd nerozhodol o svojej nepríslušnosti na návrh účastníka konania, odvolací súd nekonal bez zbytočných prietahov, nevykonával navrhnuté dokazovanie, rozhodnutie nie je riadne odôvodnené, je svojvoľné, došlo k podstatnej zmene skutkového stavu. Matka navrhla vykonať znalecké dokazovanie aj v prvoinštančnom konaní, keď odkázala na svoje vyjadrenie v konaní 6P/181/2021, v ktorom navrhla po a) znalecké dokazovanie vo veci skúmania osobnosti otca znalcom z odboru psychológia alebo psychiatria, b) skúmanie psychopatologických čŕt u otca, pretože vykazuje rysy psychopatologickej osobnosti. Súd prvej inštancie sa k navrhnutému znaleckému dokazovaniu nevyjadril a ani matka jeho vykonanie neakcentovala, keďže navrhla znalecké dokazovanie reflektujúce na petit v rozsudku súdu prvej inštancie. Podľa matky súd v rozsudku neuviedol, z ktorých dôkazov vyplýva, že by otec bol spôsobilý na realizáciu styku počas dvoch dní aj s prespaním i s ohľadom na bezpečnosť dieťaťa, len všeobecne konštatuje že vzhľadom na ďalšie dôkazy je zrejmé, že otec je spôsobilý starostlivosti o maloletého v čase realizácie styku. V konaní neboli predložené ani vykonané žiadne dôkazy preukazujúce bezpečnosť dieťaťa počas nepretržitého styku dvoch dní s prespaním. Súd sa len jednostranne priklonil na stranu otca i, keď sám tvrdil, že mal predpísané sedatíva, pričom je všeobecne známe, že tieto majú tlmiaci účinok, ktorý otec potvrdil. Riziká uvádzané matkou súdy vôbec nebrali do úvahy a boli označené za subjektívne. Odvolací súd svoj záver, že otec je spôsobilý na styk s dieťaťom na 2 dni s prespaním odôvodnil len tým, že otočil argumentáciu ohľadom bezpečnosti dieťaťa voči matke. Odvolací súd podľa názoru matky prijal nelogický záver, že matka nebráni v styku je dôkazom jeho bezpečnosti, čo je nesprávna interpretácia zaužívaného styku, obzvlášť, ak matka neustále poukazuje na neobvyklé správanie sa dieťaťa a nevôľu dieťaťa ísť na styk s otcom, aktuálne prejavovanú dieťaťom už aj verbálne. Poukázala na to, že je rozdiel, ak je trojročné dieťa s otcom niekoľko hodín, ako, keď je nepretržite 2 dni s prespaním, keď otec berie rôzne druhy liekov kvôli psychickým chorobám a psychickým poruchám. Matka opísala problémy, ktoré dieťa má po styku, uviedla, že dieťa ide k otcovi s nevôľou, predložila súdu nahrávku, čestné vyhlásenia, potvrdenie od lekárky, no ani to súdom nestačilo na to, aby sa zaoberali problematikou správnosti doteraz nastaveného styku, čo i len v rovine pochybností. Je evidentné, že dieťa nie je so stykom spokojné, ale súd odmietol vykonať znalecké dokazovanie v odbore pedopsychológie, detskej psychológie, ktorým by znalec vykonal analýzu neverbálnej komunikácie dieťaťa alebo skúmať názor dieťaťa, ktoré už vie komunikovať, a čo je zásadnou zmenou oproti skutkovému stavu, ktorý bol v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie. Skutkový stav, ktorý sa týka situácie pred a po styku dieťaťa s otcom matka nedokáže preukázať inak ako predloženými dôkazmi. Súčasne inak ako znaleckým posudkom, či eventuálnym odborným

vyjadrením sa bezpečnosť dieťaťa dokázať nedá, keďže matka nie je pri styku. Pochybnosti o bezpečnosti dieťaťa, matka nevie inak dokázať ako navrhovaným znaleckým dokazovaním, ktoré však odvolací súd odmietol vykonať. Ak sú dané pochybnosti o bezpečnosti dieťaťa, mal odvolací súd na vylúčenie pochybnosti ohľadom bezpečnosti dieťaťa vykonať dokazovanie znalcom. Vo veci nevykonania navrhnutého znaleckého dokazovania poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/205/2019. Takisto odkázala aj na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky III ÚS 1765/21. Nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mal vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivý proces.

5.2. Vzhľadom na uvedené, nevyhotovením znaleckých posudkov, alebo nevypočutím si názoru dieťaťa došlo k porušeniu realizácii práv dieťaťa, ktoré slúžia na jeho ochranu a jeho bezpečnosť a to do takej miery, že boli porušené práva na spravodlivý proces a súčasne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože nevykonanie navrhnutých dôkazov nezdôvodnil žiadnym z dôvodov uvádzaných najvyšším súdom v rozhodnutí 7Cdo/205/2019.

5.3. Rozsudok odvolacieho súdu považovala aj za svojvoľné rozhodnutie, nakoľko súd neoprel svoje rozhodnutie o žiaden dôkaz, len o tvrdenia otca, súd svoje rozhodnutie ohľadom bezpečnosti styku počas dvoch dní s prespaním neoprel o žiaden dôkaz, ak súd odkázal na psychologický nález, tak ten nesprávne vyhodnotil, pretože nebral do úvahy celý psychologický nález ale len jednu časť, ktorá mala údajne zaručovať, že otec je spôsobilý na styk.

5.4. Odvolací súd nijako nevyhodnotil ani dôkazy - čestné vyhlásenie T. U., L. X. a Q. X., ktorí opisovali ako sa dieťa po styku s otcom správa, ďalej poukázala na to, že v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie malo dieťa 1 rok a 6 mesiacov a nevedelo rečou vyjadriť svoj názor, čo sa zmenilo v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu, kedy malo dieťa 3 roky a 3 mesiace, rozpráva a vie svoj názor vyjadriť primerane svojmu veku. Poukázala na to, že dieťa má v zmysle zákona o rodine dohovor o právach dieťaťa právo vyjadriť svoj názor k čomu podľa § 38 CSP zodpovedá povinnosť súdu tento názor zisťovať. Odvolací súd tento názor dieťaťa nezisťoval ani nezdôvodnil prečo ho zisťovať nebude. Keď súd nezisťoval názor dieťaťa ani nezdôvodnil prečo ho zisťovať nebude, porušil právo dieťaťa, keď sa súd počas súdneho konania, ktoré sa dieťaťa týka vôbec nezaujímal o jeho názor. Zároveň nezdôvodnil prečo do popredia vyzdvihol individuálne právo rodiča na výchovu a starostlivosť, keď je tu evidentná kolízia s iným záujmom maloletého dieťaťa a to jeho bezpečie. Súd odmietli vykonať matkou navrhované dokazovanie, lebo ňou predložené dôkazy nebrali do úvahy.

5.5. S poukazom na uvedené vyvstala otázka o ktorej nie je známe, že by ju doposiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky riešil a možno ju označiť za otázku zásadného právneho významu a to: je súd oprávnený posúdiť či užívanie konkrétneho lieku rodičom má vplyv na bezpečnosť dieťaťa pri styku alebo je to skutočnosť, ktorú by mal posúdiť ustanovený znalec.

5.6. Ďalej dovolateľka poukázala na nesprávnu interpretáciu skutkového stavu súdom a to vo vzťahu k odovzdávaniu maloletého. Vo vzťahu k preneseniu príslušnosti uviedla, že navrhla odvolaciemu súdu, aby preniesol svoju príslušnosť na iný súd, konkrétne na Krajský súd v Žiline. Odvolací súd však uvedený návrh iba spomenul, vôbec o ňom nerozhodol. Podľa názoru matky sa malo najskôr rozhodnúť o návrhu na prenesenie príslušnosti a až následne rozhodnúť o merite veci. Ani uvedená otázka doposiaľ nebola najvyšším súdom riešená a ide o otázku zásadného právneho významu v nasledovnom znení: je alebo nie je v súlade s CMP, ak odvolací súd rozhodne o merite veci skôr, ako je rozhodnuté o návrhu na prenesenie príslušnosti či už prvoinštančného alebo druhoinsančného súdu v zmysle ustanovenia § 112 ods. 2 CMP.

5.7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadala, aby prvý výrok rozsudku odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil piaty výrok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil buď odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Otec a ani kolízny opatrovník sa k dovolaniu písomne nevyjadrili.

7. V danom prípade je dovolanie podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v tejto veci je od 1. júla 2016 upravené v C. m. p. Podľa § 2 ods. 1 C. m. p. sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže ustanovenia § 76 a § 77 C. m. p. neustanovujú inak, dovolací súd na konanie o dovolaní navrhovateľky aplikoval

ustanovenia C. s. p.

7.1. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) účastník, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 C. s. p.) a či sú splnené podmienky podľa § 429 C. s. p. v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky je čiastočne dôvodné.

7.2. Dovolateľka v dovolaní namietala prípustnosť dovolania z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

7.3. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti.

7.4. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Preto má najvyšší súd posudzovať otázku prípustnosti dovolania v občianskom súdnom konaní skôr reštriktívne.

7.5. Daná procesná situácia musí byť totiž vyriešená z pohľadu oboch dotknutých ústavných článkov tak, aby boli zachované označené ústavné práva (porovnaj I. ÚS 252/05 a aktuálne tiež IV. ÚS 481/2011). Na základe teoretických úvah, doterajších skúseností súdnej praxe a na základe rozhodovacej činnosti ESLP sa určili dve základné úlohy, ktoré má dovolanie plniť:

1. Náprava najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí. Zákon nerezignuje na požiadavku individuálnej spravodlivosti, dovolanie však pripúšťa len v prípade závažných procesných pochybení, t. j. väd zmätočnosti vymenovaných v § 420 CSP.

2. Riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Dlhodobu je riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry vnímané ako podstatný prvok naplňania princípu právnej istoty. Naplnením tejto úlohy plní dovolanie aj celospoločenskú funkciu.

8. Dovolací súd pristúpil najskôr k preskúmaniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8.2. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

8.3. V tomto smere dovolateľka namietala nevykonanie ňou navrhnutého dôkazu - znaleckého dokazovania v odvolacom konaní a to skúmanie osobnosti otca znalcom z odboru psychológia alebo psychiatria, znaleckého dokazovania v odbore pedopsychológie, detskej psychológie vo vzťahu k maloletému dieťaťu, nevykonania vypočutia maloletého dieťaťa, resp. nezisťovanie názoru maloletého dieťaťa, nevyhodnotenie predložených čestných vyhlásení T. U., L. X. a Q. X., nezdôvodnenie rozhodnutia vo vzťahu k uvedenému nevykonaniu dokazovania a tiež nerozhodnutie o jej návrhu na prenesenie príslušnosti súdu z dôvodu, že maloleté dieťa má 2 roky trvalý pobyt v obci X. (okres T.).

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

9.1. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

9.2. Podľa § 62 ods. 1 až 3 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

(2) Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

(3) Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

9.3. Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

9.4. Podľa § 64 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

9.5. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie súdu nižšej inštancie neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

9.6. Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

9.7. V zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, s odkazom na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré CSP kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Ak tak súd nepostupuje, porušuje právo účastníka konania na spravodlivý proces garantovaný článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

9.8. Dovolať súd upriamuje pozornosť na to, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav (resp. v mimosporových konaniach



skutočný stav) a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (tu porovnaj § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykoná ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP a I. ÚS 350/08).

9.9. V prvom rade je potrebné uviesť, že v súdnej veci išlo o konanie o rozvod manželstva spojené s rozhodovaním o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému dieťaťu, konkrétne z dôvodu podaného odvolania matkou dieťaťa, išlo o prieskum časti konania - úpravy styku otca s maloletým dieťaťom na čas po rozvode, nakoľko dieťa bolo zverené na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke. Teda išlo o konanie, ktoré spadá pod režim Civilného mimosporového poriadku. Pri konaniach podľa tohto zákona platí povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci (§ 35 CMP) a na ten účel v prípade potreby aj vykonať iné ako navrhované dôkazy (§ 36 CMP). Uvedené platí aj pre rozhodovanie a postup odvolacieho súdu, ktorý zopakuje alebo doplní dokazovanie, ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za potrebné (§ 68 CMP). Účastníci tohto konania mohli aj po rozhodnutí súdu prvej inštancie predkladať nové dôkazy a tvrdenia (§ 63 CMP) a odvolací súd bol povinný za účelom zistenia skutočného stavu veci vykonať aj ďalšie dôkazy (§ 68 CMP), zároveň bol povinný zrozumiteľným spôsobom reagovať na odvolacie námietky navrhovateľky (§ 387 ods. 3 CSP). Táto v priebehu odvolacieho konania predložila viacero nových návrhov na vykonanie dokazovania. Navrhla vykonať znalecké dokazovanie vo vzťahu k otcovi dieťaťa na preskúmanie osobnosti otca dieťaťa, pričom v tomto smere vysvetlenie dôvodov, prečo nie je potrebné takéto znalecké dokazovanie sa nachádza v bode 30. až 34. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v tomto smere sa javí dovolaciemu súdu záver o nevykonaní takéhoto znaleckého dokazovania za dostatočne zdôvodnený.

10. Ďalej navrhovateľka navrhla zabezpečiť vykonanie dokazovania výsluchom maloletého dieťaťa (pozri aj bod 16. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), resp. zabezpečiť vykonanie práv dieťaťa vyjadriť svoj názor na jeho styk s otcom s ohľadom na vek dieťaťa a jeho vyspelosť a tiež znalecké dokazovanie znalcom z odboru detskej psychológie (toto navrhla už v samotnom odvolaní pod. písm. C odvolania bod 26.). Rovnako navrhovateľka navrhla (rovnako bod 16.) prenesenie miestnej príslušnosti z OS Levice na OS Martin, resp. navrhla aj prenesenie príslušnosti odvolacieho súdu z KS Trnava na KS v Žiline z dôvodu, že maloleté dieťa má už vyše 2 rokov trvalý pobyt v obci X., v okrese T..

10.1. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia sa s týmito návrhmi navrhovateľky vôbec nevysporiadal, nevyhodnotil ich, a ani nevyhodnotil skutočnosti z nich vyplývajúce a na základe uvedeného potom nereagoval osobitne na tieto špecifické argumenty navrhovateľky v odvolacom konaní. Keďže v súdnej veci išlo o mimosporové konanie, z ktorého vyplýva povinnosť odvolacieho súdu prípadne vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci ak je potrebné na zistenie skutočného stavu veci (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 23. mája 2018, sp. zn. 4Cdo/210/2017 obdobne tiež z 17. septembra 2020 sp. zn. 8Cdo/187/2020), ak však odvolací súd nemienil vykonať navrhované dokazovanie, tak mal minimálne uviesť dôvody, prečo navrhované dokazovanie nevykoná. Takisto mal odvolací súd reagovať aj na návrh navrhovateľky z 20. marca 2024 označený ako vyjadrenie a návrh na prenesenie príslušnosti. Taktiež odvolací súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil skutkové tvrdenia navrhovateľky ohľadom zdravotného stavu maloletého dieťaťa vyplývajúceho po styku s otcom (tie, ktoré vyplývali z podaní navrhovateľky v rámci odvolacieho konania). Všetky tieto skutočnosti spôsobujú nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia v podstatných argumentoch navrhovateľky, ktoré zostali pre navrhovateľku otvorené a spôsobujú porušenie práva na spravodlivý proces.

10.2. Dovolací súd pritom zdôrazňuje, že pri mimosporovom konaní je úlohou súdu zistiť skutočný stav veci (princíp materiálnej pravdy) a nie skutkový stav ako je to pri konaní podľa CSP (princíp formálnej pravdy). Zákonný rámec pri dokazovaní na odvolacom súde teda podľa dovolacieho súdu dostatočne upravuje ustanovenie § 68 CMP.

10.3. Vo vzťahu k namietanej zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu sa dovolací súd priklonil k argumentácii dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočne a preskúmateľným spôsobom. Tým došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces, preto je dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP nielen prípustné, ale aj dôvodné a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť v tej časti, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

10.4. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil v rozsahu uvedenom vo výroku tohto rozhodnutia (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu v rozsahu tohto zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

10.5. Vzhľadom na opodstatnenosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP, dovolací súd sa ďalšími dovolacími dôvodmi podľa § 421 ods. 1 CSP nezaoberal (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017).

10.6. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať odvolanie navrhovateľky, a vo veci rozhodnúť, najmä sa vysporiadať s návrhmi na vykonanie dokazovania a návrhom na prenesenie príslušnosti, tak ako už vyššie dovolací súd uviedol.

10.7. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.